

משק הבקר והחלב

יו"ל ע"י התאחדות מגדלי בקר בישראל, תל-אביב, רח' מוא"ה 52

מרץ 1955

8

אדר תשט"ו

הכינוס הארצי של הבוקרים

בשעה 3 אחה"צ נפתח הכינוס ע"י הח' נחודקין מכפר-חירות. הוא השמיע דברי ברכה לבאים בשם מועצת ההתאחדות, הספיד את יוסף זקס המנוח, הבוקר הוותיק מקב' כנרת והקהל כיבד את זכרו בקימה; הח' נחודקין הציע לבחור לנשיאות את החברים: שלמה דרורי מגבת-השרון, משה סורקין מעין-חרוד ואברהם יפה מנהלל והנאספים אשרו את החברים הנ"ל לנשיאות.

בימים 25—26 בינואר התקיים בתל-אביב הכינוס הארצי ה-21 של הבוקרים. אולם האס-פות של המרכז לחינוך נתמלא בבוקרים ואור-חים מכל קצות הארץ, וליד ותיקים ואנשי-שיבה בלטו בהופעותם גם עולי-ימים. גם ההתיישבות החדשה היתה מיוצגת בכינוס. כל באי הכינוס צוידו בדיון וחשבון של ההתאחדות שפורסם בדפוס והכיל בצורה תמציתית חומר על היש ועל בעיות הענף.

כינוס הבוקרים העשרים ואחד

לאחר הרצאה זו הוקדשה ישיבת הערב לחלוקת הפרסים ל"וותיקי הענף". זכו בפרסים: הח' הירשפלד מנהלל, הח' שושנה האפט מדגניה ב' והח' קטוביץ מיגור.

בטרם חולקו הפרסים הסביר הח' שמרגד במלים מועטות את מהות הפרס ועמד על הטעמים שבקביעת פרסים אלה. הח' עצמון הציג את מקבלי הפרס, אחד אחד, בפני הקהל, בירך אותם בשם וותיקי הענף והוסיף במלים ספורות מזכרונותיו ומפגישותיו עם חתני הפרסים. בהמשך ישיבה זו נמסרו גט תעודות האלופות למטפחיהם וכן חולקו תעודות הפרים הנבחרים לבעליהם. כן צוינו הפרות שנבחרו לשמש "אמהות" לפרים.

להלן הפרטים על חלוקת תעודות אלה.

ראשון המברכים היה ד"ר ש. פרוינד, מנהל אגף בעלי-החיים במשרד החקלאות. הוא לא הסתפק בדברי ברכה, נגע גם בקצרה בבעיות הענף והתעכב על המצב בבריאות העדרים. מסר פרטים על ביעור השחפת, המח"ק ב"מחלות הבלתי מוגדרות" וכו'.

ברכו עוד אוריאל לוי בשם המחלקה לבקר, ח. עפרוני בשם הסוכנות היהודית, שמיר בשם המרכז החקלאי וד"ר שטורמן בשם "החקר לאית".

בישיבה הראשונה נמסרו מילואים לד"ח המודפס ע"י חבר המזכירות ש. נגשל. הח' מ. שגב מסר רשמים מסורו בהולנד.

בישיבת הערב הרצה הח' ח. הלפרין, מנהל בנק ישראל לחקלאות על בעיות משק הבקר והחלב בתכנון החקלאות והזנת האוכלוסין.

רשימת מקבלי תעודות, "פרים בדוקים"

ס' סדר	שם הפר ומספרו	הבעלים	המגדל	מספר הבנות	חלב ק"ג	שומן ק"ג	שומן %	ממוצע ליוז' חלב ק"ג	שומן גרם
1	קיפר 194	אג' און	בקנדה	188	3546	124	3.50	11.9	416
2	מונרק 198	אג' און	בקנדה	81	4087	148	3.62	13.3	483
3	אציל 470	אג' און	יקובובסקי באר טוביה	29	4456	165	3.70	14.4	532
4	עפרון 549	אג' און	בהולנד	34	3196	114	3.57	10.3	369
5	קנדי 613	אג' און	בקנדה	31	4006	143	3.57	13.6	486
6	אכילס 616	אג' און	רמת רחל	18	3754	135	3.60	13.1	473
7	דן 195	אג' א. ל. ס.	בקנדה	32	3867	140	3.61	13.3	480
8	דנדי 190	אג' א. ל. ס.	בקנדה	61	4743	167	3.52	14.1	496
9	ששון 512	אג' א. ל. ס.	קרסל						
10	אציל 56	באר טוביה	כפר הס	94	3673	134	3.64	12.2	455
11	אדיב 119	באר טוביה	בהולנד	111	4064	155	3.82	12.8	490
12	מורת 187	באר טוביה	ק. ענבים	111	4266	165	3.86	12.4	481
13	גתר 492	באר טוביה	בקנדה	56	4444	159	3.58	13.8	492
14	קינג 188	כפר גלעדי	גפנר עטרות	15	4518	161	3.55	14.4	513
15	נסיך 196	עין שמר	בקנדה	18	4148	145	3.44	13.6	475
16	בן-אציל	כפר יחזקאל	קנדה	33	3933	134	3.40	13.7	465
		שירות להזרעה	קלמן כהן						
		בדרום	באר טוביה	32	4264	160	3.75	13.9	521

רשימת המשקים מקבלי תעודות „אלופות”

1	גבע	28 תעודות	20	אפיקים	3 תעודות
2	קרית ענבים	17	21	דגניה א'	3
3	יגור	14	22	הזורע	3
4	תל יוסף	14	23	בית השיטה	2
5	כפר גלעדי	12	24	חולדה	2
6	גניגר	10	25	מרחביה	2
7	ביה"ס החקלאי עיינות	9	26	משמר העמק	2
8	עין חרוד	8	27	משמר השרון	2
9	שריד	8	28	שער העמקים	2
10	אשדות יעקב	8	29	גבעת ברנר	1
11	מזרע	7	30	חפצי בה	1
12	בית אלפא	5	31	מעברות	1
13	כנרת	5	32	עין החורש	1
14	בית זרע	4	33	התחנה לחקר החקלאות	1
15	ביה"ס החקלאי נהלל	4	34	בן־עקיבא, כפר יהושע	1
16	גבת	4	35	דבשי, כפר רבורג	1
17	גן שמואל	4	36	כנעני, כפר יהושע	1
18	עין שמר	4	37	שטרנברג, כפר ידידיה	1
19	השרון	4		בס"ה	200

רשימת מקבלי תעודות „אס־מאושרת”

המקבל		המקום	שם הפרה ומספרה
1	קב' גבע	נבע	פראית 1022
2	"	"	פארה 1023
3	"	"	רביבה 1024
4	"	"	אלנה 1025
5	"	"	נעמה 1026
6	"	"	מאירה 1027
7	קב' גניגר	גניגר	ריטה 1030
8	"	"	גילה 1031
9	"	"	חנונה 1032
10	קב' בית אלפא	בית אלפא	חוחית 1020
11	הח' רייזקינד	באר טוביה	בת נעמי 1016
12	הח' נחום זלצר	כפר ויתקין	אדרה 1035
13	הח' נחום זלצר	"	מכביה 1007
14	הח' כהנוב	כפר יהושע	איירה 1012
15	הח' הלוי	"	חולדה 1037
16	קב' כפר גלעדי	כפר גלעדי	דנדית 1034
17	קב' מזרע	מזרע	פניה 1039
18	קב' מעברות	מעברות	יונה 1013
19	קב' מרחביה	מרחביה	פלה 1041
20	קב' שובל	שובל	עדנה —

הובאו להחלטה הצעות הועדה המתמדת ונבחרה המועצה.

להלן נמסרות ההחלטות במלואן.

החלטות הכינוס הארצי ה-21 שהתקיים בימים 25—26 בינואר בשנת 1955

א. רנטביליות ובעיות שיווק

1. הכינוס העשרים ואחד שהתכנס בשעת משבר חמור לענף מבחינת הרנטביליות, קובע שהסיבה העיקרית לזעזועים קשים בענף גיי דול הבקר, אשר הביאה לשחיטת אלפי פרות בחודשים האחרונים היא — המחיר הנמוך שמקבל הייצרן עבור החלב, דבר המסכן את קיומו והתפתחותו בעתיד.

2. למרות ההישגים היפים בעליית תגובת החלב הכללית והמוצעת לפרה, אנו עדים לשחיטה של אלפי פרות טובות, שאינן מבטיחות פרנסה לבעליהן בגלל התמורה הירודה לייצרן עבור החלב.

הישיבה השלישית, ב-26.1 בבוקר, נפתחה בהרצאתו של הח' נ. ורלינסקי על „בעיות שיווק החלב ותוצרתו“. לאחר הרצאה זו פתח הח' שמרגד בשיחה על „בעיות רנטביליות הענף“. בזה נסתיימו ההרצאות והוחל בויכוח כללי. השתתפו בדיונים גם סגן השר לחקלאות הח' י. אפרתי והח' שלמה כנרתי מהמרכז החקלאי. הורגשה עירנות רבה בדיונים מצד באיכות המשקים השונים. לא התבלטה גישה אחידה לכל בעיות הענף, אולם הרוב הגדול הצביע באופן מיוחד על המשבר, בו נתון הענף והביע חששות לעתידו.

במרכז הדיונים עמדו שאלות המחיר, טיב התוצרת, סכנת העודפים בעונות שפע התגובה וכו'. על התביעות לממשלה ענה מדי פעם סגן השר ועל בקורת המוסד המשווק השיב ורלינסקי. חברי המזכירות, שמרגד ונגשל השיבו לבאי הכינוס על השאלות הכרוכות בפעולות ההתאחדות. לישיבה הרביעית

הח' הירשפלד (מימין) מקבל את הפרס והברכה מאת שמאראגד ועצמון

מנהלה הח' אוריאל לוי להעלאתם לדרגת מחלקה.

ג. הגברת הייצור בשטחי המספוא

1. הכינוס מציין בהערכה את ההתקדמות הרבה שהושגה בשטחי הפלחה והמספוא, הג' ברת השימוש במספוא מתוצרת המשק, את שיתוף הפעולה עם המדריכים של אגף הפלחה והמספוא והארגון המקצועי של עובדי הפלחה ותובע מאת מוסדות ההתאחדות שייבחרו את המשך הידוק הקשרים בשטח זה.
2. הכינוס תובע מאת המוסדות הממשל-תיים הנוגעים בדבר לקיים בדיקות ופיקוח חמור על המזונות המרוכזים ולאחוז באמצעים חריפים נגד הזייפנים.

ד. בריאות העדרים

1. הכינוס מביע את הערכתו לעובדי המח' לקה הווטריןרית של אגף בעלי-החיים ולרופ' אים הווטריןריים של „החקלאית" על פעולתם המסורה לשמירת בריאות העדרים.
2. הכינוס מציין בסיפוק את העבודה המשותפת של הרופאים והבוקרים בביעור השחפת מהעדרים, המקרבת אותנו למטרה הנכספת של ביעור שחפת הבקר מהארץ כולה, הישג שרק ארצות מעטות הגיעו אליו.
3. הכינוס תובע מאת האגף לבעלי-חיים והמוסדות הנוגעים בדבר להמשיך ולטפל במרץ בגילוי הגורמים של המחלות „הבלתי מוגדרות", אשר גרמו עד כה לנזקים של מאות אלפי לירות ולחיסולם המוחלט של מספר עדרים.

ה. פעולות תכנון ומיכון

1. הכינוס מעריך את הפעולות שנעשו עד כה בשטח התכנון ומיכון הענף ותובע מאת המוסדות שייבחרו את המשך הפעולה החשובה, שיש בה ברכה להורדת הוצאות הייצור.
2. הכינוס תובע מאת מנהל המחלקה

תהליך מסוכן זה למשק החקלאות בארץ עלול להימשך אם לא תבוא הטבה מיידית ושינוי היחס מצד המוסדות הממשלתיים לענף זה.

3. הכינוס מציין בצער שפעולתה המת-מדת של ההתאחדות להרמת מחיר החלב לא נשאה פרי עד כה ותובעת מאת המועצה שתיבחר פעולה נמרצה למילוי תביעותינו הצודקות.

4. הכינוס מביע את התמרמרותו על שמוסדות תנובה מצאו לנכון להגיש למוסדות הממשלתיים הצעות ותכניות שאינן מבטיחות כיסוי הוצאות הייצור.

5. הכינוס תובע מאת מוסדות תנובה והמוסדות הממשלתיים אמצעים דחופים לשי-פור טיב החלב והעלאת איכותו למען הרמת קרנו בעיני הצרכן.

חלב כזה ראוי לא פחות מאשר החלב ששווק עד כה לתמיכה ממשלתית, כל עוד היא הקובעת את מחירו מטעמים של מדיניות כלכלית.

6. הכינוס תובע מאת מוסדות תנובה להתחיל מיד בשיווק חלב מטיב מעולה בבק-בוקים במחיר שיכסה את הוצאות ייצורו ושי-ווקו.

7. הכינוס דורש מאת מוסדות תנובה להגביר את פעולת הפרסום לחלב ולתוצריו.

ב. פעולות ספר העדר

1. הכינוס מציין בהערכה את ההתקדמות בפעולות ספר העדר, ריכוז החומר וכו' ותובע את המשך המאמץ כדי לעדכן את פעולות הרישום.

2. הכינוס תובע מאת משרד החקלאות מילוי ההבטחות שניתנו בזמן והשתתפות המשרד בשליש ההוצאות של עבודת ספר העדר ובקורת תנובת החלב והשומן.

3. הכינוס מציין בסיפוק את שיתוף הפעולה עם המחלקה לבקר בעבודות ספר העדר ומברך בהזדמנות זו את עובדיה ואת

לבקר וממשרד החקלאות להכיר בזכות פעור לות אלו לקבלת הלוואות מתקציב הפיתוח, בניגוד לנהוג כיום.

ג. האגודות להזרעה

1. הכינוס מציין בהערכה את פעולותיהן החשובות של האגודות להזרעה בשטח הטיפוח והעלאת התנובה ושיפור דרכי עבודתן.

2. הכינוס חוזר ומאשר את הסעיף בתק' נותיהן של האגודות להזרעה, המחייב את חבריהן להשתייך להתאחדות.

ד. משק הבקר והחלב

1. הכינוס מציין בסיפוק את הופעתו של משק הבקר והחלב, מברך את עורכו ואת ועדת המערכת, ומטיל עליהם להפכו לדור ירחון קבוע.

ה. ההתיישבות החדשה

1. הכינוס תובע ממוסדות ההתאחדות שייבחרו להדק את הקשרים עם משקי ההתיישבות החדשה, להגביר את פעולתו בתוכם ולצרפם כחברים להתאחדות.

2. הכינוס תובע מאת כל חברי ההתאחדות להיענות לקריאת המרכז החקלאי להפ' ריש 10% מבקדם לצרכי ההתיישבות החדשה ומתן זכות בכורה למחלקה ההתיישבות של הסוכנות היהודית לרכישת הבקר המתאים לצרכיה.

ט. שיווק בקר לבשר

הכינוס מביע את אי־שביעת רצונו מהסיי דורים הקיימים בשיווק בקר לבשר, ומטיל על המועצה שתיבחר לברר עם המעוניינים בדבר את הדרכים להכנסת סדר וקביעות בשטח זה.

י. ארגון מגדלי בקר לבשר

הכינוס מטיל על המוסדות שייבחרו לבוא בדברים עם ארגון מגדלי בקר לבשר על מנת לדון ולהכריע בשאלת מיזוג שני הארגונים.

יא. רישום ההתאחדות כאגודה בערבון מוגבל. הכינוס מחליט שעל ההתאחדות להירשם כאגודה בערבון מוגבל.

חברי המועצה שנבחרו בכינוס ה־21:

1. אבני עקיבא, גבעת ברנר ; 2. אופנ' היימר שמעון, הזרע ; 3. וגשל שלמה, גבעת חיים ; 4. ולך מרדכי, גניגר ; 5. ורנר חנה, רמות מנשה ; 6. יפה גרשון, אביגדור ; 7. ישראלי אליעזר, כפר בלום ; 8. כץ משה, שלוחות ; 9. לודזינסקי פ., בני־עטרות ; 10. נחודקין הרצל, חרות ; 11. פישגרונד שמעון, אפיקים ; 12. פלביץ ישראל, מעב' רות ; 13. פרוידנברג יואל, נהלל ; 14. פריד' לנדר עמנואל, בית יצחק ; 15. צנטנר מנחם, שריד ; 16. קאופמן משה, נגבה ; 17. רענן זאב, רביבים ; 18. שמאראגד אפרים, אורים.

ריכוז חלב בקנקנים או בטנקים

בשנים האחרונות מתפשטת שיטת ריכוז החלב בטנקים, ביחוד במשקים שהקימו לעצמם ביתני חליבה מודרניים. מטעם תחנת הנסיונות החקלאית באוקלהאמה (ארה"ב) פורסמה סקירה מיוחדת, בה הושושו שתי השיטות: הישנה — ריכוז ומשלוח החלב בקנקנים והשיטה החדשה של טנקים במשק וטנקים למשלוח. לפי סקירה זו יוצא שחלב הטנקים, בטרם הועבר למחלבה, הכיל 17,400 בקטריות לכל סמ"ק ולעומתו החלב שבקנקנים — 54,700. לאחר הפיסטור מצאו בחלב הטנקים 107 בקטריות ובחלב הקנקנים — 143. הוקטן במידה ניכרת הפחת בחלב כשעברו לשיטת הטנקים, וזה משום ששקילת החלב נעשית במשק, מיד עם שאיבתו לתוך טנק ההובלה. לפי שיטת הקנקנים נגרם פחת של 150 גרם חלב לכל קנקן בממוצע. בסקר הזה נתגלה עוד שהטיפול בחלב באמצעות הטנקים מביא עמו קימוץ רב בעבודה ובזמן ; וסוכם ששיטת הטנקים מצריכה רק $\frac{1}{4}$ מהזמן הדרוש לאותה כמות חלב המוחזק ונשלח בקנקנים.